

7-trinsskalaen

Denne side er udskrevet fra Undervisningsministeriets hjemmeside på adressen <http://www.uvm.dk/nyskala/index.htm?menuid=15>

7-trinsskalaen

Kort introduktion: Den nye karakterskala *Se som livepaper*

Introduktion

7-trinsskalaen

Anvendelsen af 7-trinsskalaen

Overgangsordningen

Referencer

Introduktion

Regeringen har besluttet, at den eksisterende 13-skala skal erstattes af en ny karakterskala med 7 trin.

- Den 1. august 2006 indføres 7-trinsskalaen i de gymnasiale uddannelser.
- På *alle* andre områder, hvor 13-skalaen anvendes i dag, indføres 7-trinsskalaen den 1. august 2007.

7-trinsskalaen består af fem karakterer for beståede præstationer (12, 10, 7, 4 og 02) samt to karakterer for ikke-beståede præstationer (00 og -3). Skalaen er blandt andet opbygget ud fra et ønske om at lette sammenligneligheden mellem danske og udenlandske karakterer, og centralt i beskrivelserne af de nye karakterer står sammenhængen mellem den enkelte karakter og de faglige mål.

Denne publikation gennemgår kort baggrunden for indførelsen af skalaen samt skalaens opbygning og anvendelse. Publikationen henvender sig til ledere, undervisere, eksaminatorer og censorer inden for Undervisningsministeriets område samt til andre med interesse i karaktergivning. Sidst i pjecen findes en kort omtale af overgangsordninger og omregninger fra 13-skalaen til 7-trinsskalaen.

Baggrunden for at indføre en ny karakterskala

Krav til en tidssvarende skala og 13-skalaens manglende anvendelighed

I 2004 fremlagde regeringen et samlet oplæg til *Modernisering af prøver, eksamener og karakterer i det danske uddannelsessystem*. I forlængelse heraf blev der nedsat en uafhængig karakterkommission, der skulle undersøge, om den nuværende anvendelse af karaktersystemet giver et retvisende og gennemslagsigt billede af den individuelle bedømmelse. På baggrund af kommissionens Betænkning nr. 1453, november 2004 blev 7-trinsskalaen udarbejdet.

Hvilke krav skal der stilles til en karakterskala?

En karakterskala skal på en entydig måde kunne udtrykke, i hvilken grad en præstation lever op til målene i uddannelsessystemet. Med dette som forudsætning opstillede karakterkommissionen fem krav, som en karakterskala skal kunne opfylde. I kort form drejer det sig om følgende:

1. International anvendelighed

Den øgede internationalisering stiller krav til karakterskalaen om, at karakterer og eksamensresultater uden vanskeligheder skal kunne benyttes internationalt. Det betyder, at karakterskalaen først og fremmest skal være sammenlignelig med ECTS-skalaen, som er en oversættelsesskala mellem de europæiske landes nationale karakterskalaer. Det skal således være muligt at oversætte mellem den nationale skala og ECTS-skalaen på enkeltkarakterniveau.

ECTS-skalaen ECTS står for "European Credit Transfer and Accumulation System", og ECTS-karakterskalaen er udviklet til at sammenligne de karakterer, som gives ved uddannelser i forskellige lande i EU. Dermed kan ECTS-karakterskalaen anvendes til at omregne udenlandske karakterer til danske karakterer og omvendt. ECTS-skalaen udtrykker ligesom andre karakterskalaer en kvalitativ vurdering af en eksaminands præstation. ECTS-skalaen er en bogstavskala, der består af fem trin for bestået og to trin for ikke bestået.

2. Skalaen skal anvendes ensartet i hele uddannelsessystemet, og bedømmelsen skal udtrykke graden af målopfyldelse

I udviklingen af det danske uddannelsessystem står overgangen fra indholdsstyring til målstyring helt centralt. Den nuværende og fremtidige målstyring stiller krav til karakterskalaen om, at karaktererne på en entydig og eksakt måde skal kunne udtrykke graden af eksaminandens målopfyldelse. Karaktererne skal altså kunne anvendes til absolutte vurderinger i forhold til temmelig præcist opstillede mål.

Som en konsekvens heraf skal de enkelte karakterer beskrives ud fra målene og ikke ud fra en relativ placering af eksaminandernes præstationer. Sådanne karakterbeskrivelser fremmer en ensartet brug af karakterskalaen. Der er altså tale om en absolut skala og ikke en relativ.

3. Samme skala i hele uddannelsessystemet

Der skal benyttes den samme karakterskala overalt i uddannelsessystemet. Dermed understøttes mobiliteten mellem uddannelserne, således at skift mellem uddannelser på samme niveau og til uddannelser på højere niveau i uddannelsessystemet ikke vanskeliggøres.

4. Klar forskel mellem nabokarakterer

Antallet af trin i karakterskalaen skal være afpasset således, at der er tydelig forskel mellem beskrivelsen af en karakter og nabokarakteren. Samtidig skal skalaen have et tilstrækkeligt antal trin, sådan at den kan benyttes i forbindelse med den løbende evaluering i et undervisnings- og uddannelsesforløb.

5. Mulighed for gennemsnitsberegning

Anvendelse af karaktergennemsnit er relevant i dele af det danske uddannelsessystem. Det er velkendt, at karaktergennemsnittet anvendes ved optagelse til en videregående uddannelse. Derfor er det et krav til en dansk karakterskala, at det skal være muligt at beregne gennemsnit. Den enkleste måde at opfylde dette krav på er ved at benytte talværdier som karakterer.

Hvorfor lever 13-skalaen ikke op til kravene til en fremtidig karakterskala?

Af de fem krav til en tidssvarende karakterskala opfylder 13-skalaen kun de to:

13-skalaen er den fremherskende karakterskala i det danske uddannelsessystem, og der kan beregnes gennemsnit.

Derimod opfylder den ikke de tre øvrige krav til en karakterskala:

For det første kan de 7 beståkarakterer i 13-skalaen ikke umiddelbart oversættes til/fra ECTS-systemet, hvor der kun er 5 beståkarakterer. Desuden indeholder 13-skalaen en undtagelseskarakter (13). Begrebet undtagelseskarakter møder ikke megen forståelse i udlandet. Danske studenter har oplevet vanskeligheder ved at blive optaget på udenlandske uddannelsesinstitutioner, hvor der kun optages studerende med topkarakterer.

13-skalaen bruges for det andet forskelligt fra fag til fag og fra uddannelse til uddannelse. Derfor *anvendes 13-skalaen ikke ensartet i hele uddannelsessystemet*. For at karaktergivningen endvidere kan udtrykke graden af målopfyldelse, kræves klart formulerede, evaluerbare mål for alle fag i alle uddannelser, *men beskrivelsen af de enkelte karakterer i 13-skalaen er ikke relateret til målene, og dermed udtrykker bedømmelsen efter 13-skalaen i den nuværende praksis ikke graden af målopfyldelse.*

Undersøgelser har for det tredje vist, at det i praksis ofte har været svært at afgøre, om en given præstation skal vurderes til for eksempel 7 eller 8 eller for eksempel 8 eller 9. Der kan tyde på, at 13-skalaen indeholder for mange trin til, at der kan foretages en sikker bedømmelse. *I 13-skalaen er der derfor ikke tilstrækkelig forskel på de enkelte karakterer.*

7-trinsskalaen er netop konstrueret til at opfylde alle fem krav til en karakterskala.

7-trinsskalaen*Karakterskalaens syv trin, målopfyldelse og beståkravet*

Karakterskalaen har ligesom ECTS-skalaen 7 trin:

Karakter	Betegnelse	Beskrivelse	ECTS
12	Den fremragende præstation	Karakteren 12 gives for den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål, med ingen eller få uvæsentlige mangler	A
10	Den fortrinlige præstation	Karakteren 10 gives for den fortrinlige præstation, der demonstrerer omfattende opfyldelse af fagets mål, med nogle mindre væsentlige mangler	B
7	Den gode præstation	Karakteren 7 gives for den gode præstation, der demonstrerer opfyldelse af fagets mål, med en del mangler	C
4	Den jævne præstation	Karakteren 4 gives for den jævne præstation, der demonstrerer en mindre grad af opfyldelse af fagets mål, med adskillige væsentlige mangler	D
02	Den tilstrækkelige præstation	Karakteren 02 gives for den tilstrækkelige præstation, der demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.	E
00	Den utilstrækkelige præstation	Karakteren 00 gives for den utilstrækkelige præstation, der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.	Fx

-3	Den ringe præstation	Karakteren -3 gives for den helt uacceptable præstation.	F
----	----------------------	--	---

Talkarakteren givet efter 7-trinsskalaen efterfølges på prøve-, eksamens- eller afgangsbøger af ECTS-skalaens bogstavbetegnelse for at understøtte den internationale sammenlignelighed.

7-trinsskalaen muliggør en præcis karaktergivning, idet skalaen indeholder tilpas mange trin samtidig med, at springet mellem de enkelte trin er stort nok til at udtrykke, at der er forskel på den grad af målopfyldelse, der skal til, for at en præstation kan bedømmes til en højere henholdsvis en lavere karakter.

I 7-trinsskalaen findes der (i modsætning til 13-tallet i 13-skalaen) ingen undtagelseskarakter for den usædvanligt sikre og selvstændige præstation. Karakteren 12 er beskrevet som den karakter, der skal gives for den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål med ingen eller få uvæsentlige mangler. Den skal derfor gives for alle de præstationer, der opfylder fagets mål, altså både for de præstationer, der er usædvanligt selvstændige og rækker langt ud over fagets mål, og for de præstationer, hvor fagets mål er opfyldt, men hvor der i præstationen optræder enkelte, men uvæsentlige fejl eller mangler.

I beskrivelsen af de enkelte karakterer anvendes både positive og negative formuleringer. Konsekvensen heraf er, at der ved bedømmelsen af graden af målopfyldelse skal tages hensyn til dels præstationens styrke, dels væsentligheden af fejl og mangler.

Kravet om, at en prøve eller en uddannelse skal afsluttes med et karaktergennemsnit på mindst 2,0, kan aldrig opfyldes ved oprunding. Hvis et karaktergennemsnit beregnet efter de regler, der findes i de enkelte uddannelsesbekendtgørelser, viser sig at være på 1,99, kan dette ikke rundes op til 2,0, og dermed er den pågældende prøve eller uddannelse ikke bestået.

Anvendelsen af 7-trinsskalaen

ECTS-skalaens karakterfordeling, praksis for karaktergivning og mangelbegrebet

7-trinsskalaen og beskrivelserne af de enkelte karakterer skal uanset fag og uddannelse ses i relation til målene for det pågældende fag og den pågældende uddannelse. Det er derfor afgørende, at såvel bedømmere som eksaminander kender både karakterbeskrivelserne og uddannelsesforløbets mål, uanset om det drejer sig om en afsluttende prøve (summativ evaluering), eller om løbende evaluering, hvor der bedømmes i forhold til opstillede delmål for at understøtte den videre læreproces (formativ evaluering).

Et af formålene med 7-trinsskalaen er - som nævnt tidligere - at sikre en fordeling af de beståede karakterer, som svarer nogenlunde til den internationale ECTS-skala. I boksen nedenfor ses, hvordan de *beståede* præstationer fordeles på ECTS-skalaens karakterer:

ECTS-skalaens karakterfordeling for beståede præstationer

- A De bedste 10 %
- B De følgende 25 %
- C De midterste 30 %
- D De næste 25 %
- E De svageste 10 %

Når dette sammenholdes med 7-trinsskalaen, ses det, at forventningen til fordelingen af de tildelte beståede karakterer efter 7-trinsskalaen er, at 10 % af de eksaminander, der på *landsplan og over tid* består en given prøve, får karakteren 02, at 25 % får karakteren 4, 30 % får karakteren 7, 25 % får karakteren 10, og at 10 % får karakteren 12. Nationalt og over en årrække kan skalaen på denne måde siges at være relativ. Men i den konkrete brug er det afgørende, at karakterskalaen anvendes absolut med udgangspunkt i beskrivelserne af de enkelte karakterer og i forhold til fagets og uddannelsens mål. Den enkelte præstation skal derfor bedømmes ud fra karakterbeskrivelserne i karakterbekendtgørelsen set i forhold til målbeskrivelsen for uddannelsesforløbet. Hvor der er ministerielt udarbejdet vejledningsmateriale til uddannelsesforløbene, vil karakterbeskrivelserne være gjort fagspecifikke i forhold til de respektive mål.

Denne sammenkobling mellem karakter- og målbeskrivelser og den ønskede karakterfordeling opnås kun, hvis også de enkelte prøver tilrettelægges under hensyntagen hertil. De respektive ministerier har i samarbejde med eventuelle beskikkede opgavekommissioner og lignende ansvaret for de centralt stillede prøver. Hvad angår de lokalt stillede prøver, fx mundtlige prøver og projektprøver, er ansvaret lagt ud til de implicerede bedømmere, dvs. eksaminator(er) og censor(er). Disse bedømmere skal i fællesskab sørge for, at prøven tilrettelægges og gennemføres efter de ministerielt udstukne overordnede retningslinjer for faget og for uddannelsen, således at 7-trinsskalaen og de tilhørende karakterbeskrivelser kan finde anvendelse.

To væsentlige forhold vedrørende bedømmelsen af den enkelte præstation vil ikke opleves som forandrede ved anvendelse af 7-trinsskalaen:

1. En bedømmelse skal fortsat bero på et professionelt, fagligt skøn, og den skal fortsat foretages ud fra en samlet vurdering af præstationen.
2. Kravene til, hvad en præstation skal opfylde, for at eksaminanden består, ændres ikke ved overgangen til 7-trinsskalaen.

Imidlertid giver anvendelse af 7-trinsskalaen anledning til en ændret praksis i karakterfastsættelsen for at sikre en udnyttelse af *hele* skalaen. Ved vurderingen af målopfyldelsen er det således bedømmernes opgave at vægte præstationens styrke med de mangler, der måtte være i præstationen. Det er ikke ensbetydende med, at bedømmere fremover kun skal tælle fejl og mangler. Mangler er ikke nødvendigvis noget, der kan tælles – en mangel kan lige så vel være af kvalitativ art. Det kræver betydelig faglig og fagdidaktisk indsigt, ligesom det kræver konsensus mellem

bedømmerne i et givet fag i en given uddannelse, at foretage en sådan afvejning af kvalitative og/eller kvantitative mangler set i forhold til den samlede præstation og forløbets mål.

Det er afgørende, at den traditionelle tænkning i forhold til den gamle skala ikke føres med over i den nye skala. For eksempel var karakteren 13 en undtagelseskarakter, der skulle gives for den usædvanligt selvstændige præstation, men der er ingen undtagelseskarakterer i 7-trinsskalaen. Karakteren 12 er ikke fremkommet og må ikke fortolkes som et gennemsnit mellem 13-skalaens 11- og 13-tal. Som alle andre karakterer i 7-trinsskalaen har karakteren 12 sin egen beskrivelse, idet *karakteren 12 gives for den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål, med ingen eller få uvæsentlige mangler (§ 2).*

En af begrundelserne for at indføre 7-trinsskalaen har været, at karaktergivningspraksis i nogle tilfælde var blevet afhængig af fag og uddannelser, så også på dette område skal man være opmærksom på ikke at overføre traditioner og sædvaner fra anvendelsen af 13-skalaen til anvendelse af 7-trinsskalaen.

Overgangsordningen

Overgange, omsætning og gennemsnit

Ikrafttræden og overgangsperiode

- Den 1. august 2006 indføres 7-trinsskalaen i de gymnasiale uddannelser.
- På *alle* andre områder, hvor 13-skala anvendes i dag, indføres 7-trinsskalaen den 1. august 2007.

På det gymnasiale område indføres 7-trinsskalaen pr. 1. august 2006. 7-trinsskalaen skal dog kun anvendes ved bedømmelse af elever, der undervises og aflægger prøve i henhold til de gymnasiale uddannelser efter Gymnasiereformen fra 2005.

Hvis en eksaminand aflægger en syge- eller omprøve i stedet for en prøve, der skulle have været aflagt inden 1. august 2007 (for det gymnasiale område dog inden 1. august 2006), anvendes 13-skalaen ved bedømmelsen af denne prøve.

Med indførelse af 7-trinsskalaen på det gymnasiale område fastsættes samtidig en overgangsperiode gældende til og med sommereksamen 2008 (inkl. syge- og omprøver). I denne periode skal prøver, der aflægges i henhold til ordninger gældende for de gymnasiale uddannelser før 1. august 2005, bedømmes efter 13-skalaen.

Overgangsordning i forhold til den koordinerede tilmelding

Oversættelsesskala

Ved overgang til en videregående uddannelse er det vigtigt, at en ansøgers muligheder for optagelse ikke afhænger af, om vedkommende på sit eksamensbevis har karakterer efter 13-skalaen og/eller 7-trinsskalaen. Derfor vil en ansøger, der på sit bevis for den adgangsgivende eksamen har karakterer efter begge skalaer, få oversat karaktererne efter 13-skalaen til karakterer i 7-trinsskalaen, uanset om det

drejer sig om en enkelt eller om flertallet af vedkommendes karakterer.

Oversættelsen sker efter følgende skala:

<i>Gammel skala</i>	<i>Ny skala</i>
13-skalaen	7-trinsskalaen
13	
	12
11	
10	10
9	
	7
8	
7	4
6	02
5	
	00
03	
00	-3

Omsætningstabel

Ved optagelse gennem den koordinerede tilmelding (KOT) fra og med 2007 skal gennemsnit beregnet efter 13-skalaen kunne sammenlignes med gennemsnit beregnet efter 7-trinsskalaen. Et gennemsnit beregnet efter 13-skalaen vil blive omsat til et tilsvarende gennemsnit i 7-trinsskalaen. Formålet er at stille ansøgere lige i ansøgnings- og optagelsesproceduren, uanset hvilken karakterskala der er anvendt ved de prøver, som indgår i den adgangsgivende eksamen. Der vil blive anvendt en omsætningstabel, og tabellen vil være offentligt tilgængelig.

Omsætningstabel

Referencer

Betænkning om indførelse af en ny karakterskala til erstatning af 13-skalaen. Afgivet af karakterkommissionen, november 2004. Betænkning nr. 1453.

Karakterer. Undervisningsministeriets Tidsskrift UDDANNELSE, nr. 1, februar 2006

Modernisering af prøver, eksaminer og karakterer. Regeringen. Januar 2004

Bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse

ECTS står for European Credit Transfer and Accumulation System. Det er et system til meritoverførsel inden for videregående uddannelser. Læs mere hos CIRIUS.

Senest redigeret 04.12.2006 af Kommunikationsenheden

Denne side er udskrevet fra Undervisningsministeriets hjemmeside på adressen
<http://www.uvm.dk/nyheder/7b.htm?menuid=6410>

Omregning af karaktergennemsnit

Omsætningstabellen viser, hvordan et karaktergennemsnit efter 13-skalaen ser ud, når det omsættes til 7-trinsskalaen. Har du for eksempel opnået **gennemsnittet 9** på eksamensbeviset (13-skalaen), vil det svare til **8,2** efter 7-trinsskalaen.

Læs mere

Omsætningstabel for karaktergennemsnit

13-skala	7-trinsskala	13-skala	7-trinsskala	13-skala	7-trinsskala
6,0	2,0	7,7	5,3	9,4	9,0
6,1	2,2	7,8	5,5	9,5	9,2
6,2	2,4	7,9	5,8	9,6	9,4
6,3	2,6	8,0	6,0	9,7	9,6
6,4	2,8	8,1	6,2	9,8	9,8
6,5	3,0	8,2	6,4	9,9	10,0
6,6	3,2	8,3	6,6	10,0	10,2
6,7	3,4	8,4	6,8	10,1	10,4
6,8	3,6	8,5	7,1	10,2	10,5
6,9	3,7	8,6	7,3	10,3	10,7
7,0	3,9	8,7	7,5	10,4	10,8
7,1	4,1	8,8	7,7	10,5	11,0
7,2	4,3	8,9	8,0	10,6	11,2
7,3	4,5	9,0	8,2	10,7	11,4
7,4	4,7	9,1	8,4	10,8	11,6
7,5	4,9	9,2	8,6	10,9	11,8
7,6	5,1	9,3	8,8	11,0 og derover	12,0

7-trinsskalaen vil allerede fra 2007 blive anvendt ved optagelse på videregående uddannelser. Ved optagelsen på videregående uddannelser i 2007 vil de fleste søge med et gennemsnit efter 13-skalaen og nogle få (dem med den nye 2-årige hf) med karakterer fra 7-trinsskalaen.

Som ansøger skal man ikke foretage sig noget. Når uddannelsesinstitutionerne modtager ansøgningen, vil de ved hjælp af omsætningstabellen oversætte karaktergennemsnittet fra 13-skalaen til 7-trinsskalaen.

Læs mere om, hvordan omregningstabellen er blevet beregnet, og hvordan den anvendes:

Fra 13-skalaen til 7-trinsskalaen (pdf)

Undervisningsministeriet har opstillet en tabel, hvor man for eksempel kan se, hvad karaktergennemsnittet 8,7 efter 13-skalaen svarer til efter 7-trinsskalaen. Se tabellen og læs om, hvordan karaktergennemsnittet efter 13-skalaen omregnes til 7-

trinsskalaen.

Teknisk beskrivelse af håndtering af skift af karakterskala i forhold til KOT (pdf)
Omsætningstabellen tager afsæt i en empirisk fordeling af eksamensresultater fra 13-skalaen og en teoretisk beregnet fordeling af eksamensresultater fra 7-trinsskalaen. Læs en grundig redegørelse for, hvilke hensyn der er taget i udarbejdelsen af omsætningstabellen.

Senest redigeret 24.11.2006 af Kommunikationsenheden

Denne side er udskrevet fra Undervisningsministeriets hjemmeside på adressen
<http://www.uvm.dk/nyskala/omr.htm>